

GeoDanmarks arbejdsprogram 2024

Indholdsfortegnelse

Om GeoDanmarks arbejdsprogram 2024	3
GeoDanmarks strategi	3
GeoDanmarks arbejdsprogram 2024	4
Tværgående arbejdsprogramaktiviteter	4
Arbejdsprogramaktiviteter i GeoDanmarks faglige fora	10

Om GeoDanmarks arbejdsprogram 2024

GeoDanmarks arbejdsprogram beskriver de aktiviteter i foreningen, der sættes fokus på i det indeværende år, med henblik på at bringe GeoDanmark nærmere foreningens og bestyrelsens strategiske målsætninger.

Da GeoDanmark driver et dataproduktionsfællesskab mellem Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur og de 98 kommuner, drejer en stor del af GeoDanmarks opgaver sig om at producere og vedligeholde GeoDanmark grunddata, at udvikle og forbedre produktionsmetoderne og kvaliteten af data samt at sikre en god og stabil systemunderstøttelse, som gør dette muligt. GeoDanmark har således en lang række driftsopgaver, som bl.a. varetages i GeoDanmarks fire faglige fora (Produktionsforum, Administrativt Ajourføringsforum, Specifikationsforum og Systemforum) samt GeoFA gruppen.

Dertil kommer, at GeoDanmark ønsker at være en forening, der følger med udviklingen, understøtter anvendernes behov, og benytter sig af nye teknologiske trends, hvor det er muligt. GeoDanmark sætter derfor løbende fokus på og undersøger fx brugerbehov, GeoDanmark grunddatas muligheder og begrænsninger, nye, potentielle produktionsmetoder og GeoDanmark grunddatas kvalitet.

GeoDanmarks arbejdsprogram beskriver begge typer opgaver, dog med særligt fokus på de aktiviteter, der falder udover de faste driftsopgaver, som varetages af fora og falder på samme tid hvert år. Er der behov for mere information om, hvordan GeoDanmark-produktionen foregår, eller hvilke faste opgaver, de fire faglige fora varetager, henvises til kommissorierne for de enkelte fora i GeoDanmark. Det hele er tilgængeligt på GeoDanmarks hjemmeside.

GeoDanmarks strategi

GeoDanmark vil sætte fokus på den øgede værdi, som den offentlige sektor kan opnå ved at anvende GeoDanmarks grunddata og anden dataportefølje. GeoDanmark har et strategisk ønske om at:

- ✓ Flere skal kunne udnytte datamulighederne
- ✓ Vi skal styrke de offentlige dataeksperter
- ✓ Vi skal dele viden mellem forvaltninger i hele Danmark

For at kunne levere på de strategiske målsætninger har GeoDanmarks bestyrelse fokus på kommunikation og formidling, data, system og specifikation samt organisering og ressourcer.

De konkrete aktiviteter i arbejdsprogrammet er fastlagt af bestyrelsen på baggrund af input fra medlemmerne, en temadag for de fire fora og fællessekretariatets bearbejdning.

Under organisation og ressourcer igangsætter bestyrelsen i 2024 et projekt om udarbejdelse af en ny overordnet strategi for GeoDanmark, som skal skitsere retningen for de kommende år.

GeoDanmarks arbejdsprogram 2024

Tværgående arbejdsprogramaktiviteter

Oversigten beskriver arbejdsprogramområdernes forventede indhold i 2024.

Strategiske fokusområder	Aktivitet	Formål med aktiviteten	Hvordan gør vi?
Kommunikation og formidling	PERMANENTE AKTIVITETER		
	Medlemsrettede aktiviteter og tilbud	<p>Formålet med de medlemsrettede aktiviteter er at medlemmerne ved hvilke opgaver de kan hjælpe med eller er forpligtet til at løse i GeoDanmark. De medlemsrettede aktiviteter skal også bidrage til, at medlemmerne har de kompetencer, der skal til for at løse GeoDanmark relaterede opgaver.</p> <p>Endvidere bidrager de medlemsrettede aktiviteter til at videndele mellem kommunerne indbyrdes og med staten samtidig med at de skaber gennemsigtighed i foreningens mange aktiviteter og projekter.</p>	<p>GeoDanmark tilbyder kurser og webinarer, som medlemmerne har brug for til at løse opgaver i foreningen og til at spille en aktiv og engageret rolle i foreningens aktiviteter og arbejdsgrupper.</p> <p>Medlemsaktiviteterne består bl.a. af kurser i GeoDK og GeoFA samt regionale møder om arbejdsprogrammet og webinarer om fx brug af datafordeler og ajourføring af GeoDanmarks data.</p> <p>Alle medlemsaktiviteter indeholder en evaluering af form, kvalitet og udbytte, både fra deltageres og arrangørernes side.</p> <p>Gennem året kan tilføjes nye medlemstilbud, hvis der er behov for det.</p>
	Strategisk kommunikation	Ledelsesrettet kommunikation	<p>Formålet med aktiviteten er at øge kendskabet til og forståelsen for GeoDanmarks arbejde på ledelsesniveau i kommuner og stat. Derudover vil aktiviteten bidrage til at sikre en bredere forankring og allokering af de nødvendige ressourcer til kort- og dataarbejdet.</p>

Strategiske fokusområder	Aktivitet	Formål med aktiviteten	Hvordan gør vi?
		<p>Aktiviteten er til gavn for foreningens medlemmer generelt, idet de efterlyser en større forståelse på ledelsesniveau for de fordele og forpligtelser, som GeoDanmark rummer.</p>	<p>Nyhedsbrevene vil bygge på det koncept, som kommunikationskonsulenten udarbejdede i 2023, og de vil indeholde nyheder om GeoDanmarks arbejde, projekter, aktiviteter og arrangementer.</p> <p>Ligeledes vil LinkedIn-opslag løbende blive udsendt med nyheder og information om GeoDanmark med særligt fokus på det aktuelle arbejde i foreningen, fx relateret til produktionens årshjul.</p>
		<p>Medlemsrettet kommunikation</p> <p>Formålet med den medlemsrettede kommunikation er, at foreningens medlemmer informeres om og engageres i GeoDanmarks arbejde og aktiviteter.</p> <p>Derudover er det et mål at skabe et fællesskab blandt foreningens medlemmer, herunder også nye GIS-medarbejdere.</p>	<p>Sekretariatet driver den løbende kommunikation til GIS-medarbejdere og fagmedarbejdere via hjemmesiden og understøtter dermed videndeling om foramøder, status på produktionen og andet indhold af interesse for medlemmerne.</p> <p>Samtidig implementerer sekretariatet den velkomstpakke til nye medarbejdere, som blev udviklet i 2023. Det drejer sig om udsendelse af fire velkomstmails med forskelligt materiale til nye medarbejdere i kommunerne.</p>
	Data-udstilling	<p>Formålet er fortsat at optimere drift og udstilling af GeoDanmark grunddata.</p> <p>Dialogforummet giver mulighed for at sætte fokus på GeoDanmarks væsentlige udfordringer og behov omkring dataudstilling.</p> <p>SDFI, KL, kommuner og fællessekretariatet deltager i dialogforummet.</p>	<p>GeoDanmark deltager i dialogforummet og har en formaliseret vej for GeoDanmarks parter til drøftelse og håndtering af spørgsmål om drift og udstilling af GeoDanmark grunddata.</p> <p>Der afholdes 4 årlige møder og parterne i forummet orienterer hinanden om relevante emner og planlagte aktiviteter.</p> <p>Kommunerne indsamler og prioriterer emner, ønsker, udfordringer eller andre spørgsmål til udstilling af GeoDanmarks grunddata. Dialogforummets kommunale medlemmer kan også medbringe øvrige GeoDanmark specifikke emner.</p>

Strategiske fokusområder	Aktivitet	Formål med aktiviteten	Hvordan gør vi?
	PROJEKTER		
Data, system og specifikation	Ny datamodel og specifikation version 7.0	<p>Formålet er at udvikle en ny datamodel og specifikation version 7.0 for GeoDanmark grunddata og så systemet kan understøtte de strategiske retningslinjer for GeoDanmark grunddata samt sikre fortsat udstilling på Datafordeleren og udstilling af supplerende data på en anden fællesoffentlig platform.</p> <p>GeoDanmark skal til stadighed sikre at vores grunddata er veldefinerede og velbeskrevne, så data bredt understøtter de samfundsmæssige anvendelsesbehov og samtidig anvenderenes forretningsmæssige behov.</p> <p>Projektet forventes at løbe ind i 2026.</p>	<p>Projektet omfatter udvikling af en ny specifikation og tilpasning af datamodellen i GeoDK systemet herunder også i forhold til udstilling på Datafordeleren og sammenhæng.</p> <p>Bestyrelsen nedsætter en projektgruppe med kommunal og statslig inddragelse. Projektgruppen ledes af en projektleder.</p> <p>Bestyrelsen nedsætter en styregruppe, der følger fremdriften i projektet.</p> <p>Specifikationsforum og Systemforum inddrages i projektet og de øvrige fora og GeoFA gruppen inddrages efter behov.</p>
	GeoFA i GeoDanmark	<p>Formålet er at få fastlagt governance for GeoFA i GeoDanmark. Samarbejdet om GeoFA skal sikre de fælles interesser for gode geodata i den offentlige forvaltning.</p> <p>GeoFA tilgodeser partnernes behov for at arbejde med geografiske data, der har forskellig kvalitet, ajourføringsfrekvens og udbredelse.</p> <p>GeoFA skal implementeres i foreningen som en del af GeoDanmarks dataportefølje og der skal etableres rammer og vilkår for samarbejder med eksterne parter.</p>	<p>Bestyrelsen er styregruppe og arbejder med fastlæggelse af Governance for GeoFA i GeoDanmark samt vilkår for samarbejder med 3. parter herunder finansieringsmodeller for optagelse af nye temaer og data i GeoFA.</p> <p>GeoFA-gruppen arbejder med drift og udvikling indenfor de aftalte rammer.</p>

Strategiske fokusområder	Aktivitet	Formål med aktiviteten	Hvordan gør vi?
	Optimere udpegninger	<p>Formålet er at afdække om arbejdet med udpegninger til den årlige ajourføring af GeoDanmark grunddata kan gøres mindre ressourcekrævende for kommunerne.</p> <p>Udsagn som "det er billigere at lade vores producenter udføre arbejdet" eller "kan vi ikke bare totalajourføre hvert år" fordrer, at GeoDanmark skal undersøge alternative metoder til udpegning.</p>	<p>En arbejdsgruppe skal undersøge om man ved at benytte eksterne data og registre (ikke nødvendigvis autoritative) kan høste ændringer, som skal udløse en ajourføring af GeoDanmark grunddata.</p> <p>Gruppen skal vurdere hvilke datakilder der potentielt kan komme i spil, samt udføre et pilotforsøg for vurdering af potentiale ved en nye metode til udpegning af ændringer til den årlige ajourføring.</p>
	AI	<p>Formålet er at undersøge, hvilke anvendelsesmuligheder kunstig intelligens (AI) kan have i forbindelse med den årlige ajourføring af GeoDanmark grunddata.</p> <p>Teknologien findes og projektet skal afklare om det er muligt at automatisere den årlige proces med ajourføring og produktion af data.</p>	<p>En arbejdsgruppe med deltagelse fra SDFI og kommuner skal gennemføre et analyseprojekt, der undersøger muligheder og barrierer for anvendelse af teknologien.</p> <p>Anvendelse af AI skal ses bredt - til eksempelvis udpegning af ændringer til GeoDanmark grunddata, til at understøtte kvalitetskontrollen eller til registrering af geografiske objekter.</p> <p>Arbejdet inddrager eksisterende viden fra projekter i SDFI eller kommunerne, som allerede har været i gang med at lave undersøgelser og pilotprojekter mv.</p>
	Klimatilpasning	<p>Hydrologiske tilpasningslag</p> <p>Formålet med aktiviteten er at sikre at GeoDanmark understøtter klimatilpasningen ved at levere geodata om blandt andet terræn, overfladevand, bygninger, veje og grønne områder. De hydrologiske tilpasninger bruges sammen med andre klimadata til at planlægge tiltag mod de konsekvenser af klimaændringerne, som medfører øget nedbør, oversvømmelser, tørke og havstigning.</p> <p>I de kommunale forvaltninger er der behov for kendskab til værdien af deres bidrag til et bedre datagrundlag, og</p>	<p>GeoDanmark udvikler og driver systemer og værktøjer til at ajourføre og kvalitetssikre data.</p> <p>Projektgruppen udarbejder en kommunikationsplan med konkrete initiativer som eksempelvis udsendelse af informationsmateriale, deltagelse i relevante fagnetværk, konferencer, temadage, afholdelse af webinarer og øvrig kompetenceopbygning.</p> <p>Kommunikationsindsatsen skal målrettes GIS- og geodata samt vandløbsforvaltningerne på både chef- og medarbejderniveau og bidrage til at kommunerne gennemfører ajourføringsopgaverne.</p>

Strategiske fokusområder	Aktivitet	Formål med aktiviteten	Hvordan gør vi?
		<p>at deres lokalkendskab er vigtig for kvaliteten af data til brug for klimatilpasning og planlægning.</p> <p>Ved at gennemføre aktiviteter, som involverer kommunerne i at forbedre de geografiske data, skaber GeoDanmark et solidt datagrundlag, der viser, hvordan vandet forløber på terrænet og i landskabet under forskellige klima- og vejrscenarier.</p>	
		<p>Vandløbsreferencen</p> <p>Formålet med aktiviteten er på sigt at gøre det muligt at koble vandløbsgeometrier i fagsystemerne til vandløb med GeoDanmarks vandløbsgeometrier</p> <p>Aktiviteten skal forbedre den geometriske kvalitet af kommunernes fagdata om vandløb, så der er større overensstemmelse med GeoDanmarks vandløbsgeometri.</p> <p>I de kommunale forvaltninger er der behov for kendskab til værdien af at forbedre den geometriske kvalitet af kommunernes vandløbsfagdata samt værdien af brugen af vandløbsreferencen.</p> <p>Aktiviteten skal derfor synliggøre værdien af vandløbsreferencen.</p>	<p>Arbejdsgruppen udarbejder en kommunikationsplan med konkrete initiativer som eksempelvis udsendelse af informationsmateriale, deltagelse i relevante fagnetværk, konferencer, temadage, afholdelse af webinarer og øvrig kompetenceopbygning.</p> <p>Kommunikationsindsatsen skal målrettes GIS- og geodata samt vandløbsforvaltningerne på både chef- og medarbejderniveau.</p> <p>Afklaring af det videre arbejde sker i styregruppen for vandløbsreferencen.</p>

Strategiske fokusområder	Aktivitet	Formål med aktiviteten	Hvordan gør vi?
BESTYRELSENS PROJEKT			
Organisation og ressourcer	Ny strategi	<p>Formålet med at tilpasse GeoDanmarks strategi er, at den i højere grad skal kunne favne nye mål og behov i det fællesoffentlige samarbejde om geodata.</p> <p>GeoDanmark skal både kunne udbygge og udvikle kerneopgaven med at vedligeholde GeoDanmark grunddata og samtidig kunne <i>gribe</i> fremtidens forvaltningsbehov, der udspringer indenfor andre fagområder og hos vores samarbejdspartnere.</p>	<p>Bestyrelsen vil i løbet af 2024 arbejde med udarbejdelse af forslag til strategi for GeoDanmark.</p> <p>En ekstern konsulent vil drive processen i bestyrelsen frem mod et forslag til endelig godkendelse på repræsentantskabsmødet i december 2024.</p>

Arbejdsprogramaktiviteter i GeoDanmarks faglige fora

GeoDanmarks faglige fora og arbejdsgruppen for GeoFA varetager hver især opgaver relateret til GeoDanmarks systemunderstøttelse, specifikation, produktion, administrative ajourføring og GeoFA. De faglige fora varetager således en række faste driftsopgaver, som beskrevet i de enkelte kommissorier for hvert forum. Herudover kan de enkelte fora arbejde med særlige emner, som ikke specifikt er beskrevet i kommissorierne, men er emner af interesse for GeoDanmarks videre udvikling på ad hoc-basis.

I nedenstående oversigt ses de opgaver, som de fire faglige fora og arbejdsgruppen for GeoFA forventer at arbejde med i det kommende arbejdsprogram, udover deres faste driftsopgaver. Er der behov for mere information om hvordan GeoDanmark-produktionen foregår, eller hvilke faste opgaver, de faglige fora varetager, henvises til kommissorierne for de enkelte fora i GeoDanmark.

<p>Specifikationsforum</p>	<p>Specifikationsforum vil i 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Færdiggøre den brugerrettede udgave af Specifikationen ➤ Implementere konsekvensændringer i Specifikationen på baggrund af beslutningerne fra Tilstandsanalysen ➤ Udgive version 6.x af Specifikationen ➤ Udvikle, udarbejde og udgive ny datamodel og Specifikation version 7.0 i samarbejde med de øvrige fora (behovsafdækning, kravspecificering, beskrivelse og implementering) ➤ Følge tæt med i de projekter, hvor der kan være en mulig anvendelse af GeoDanmark data <ul style="list-style-type: none"> - Cykel-data - ITS – Intelligente Trafik Systemer (EU Direktiv og Retsakt)
<p>Produktionsforum</p>	<p>Produktionsforum vil i 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Fortsætte med at forbedre flyfotos til GeoDanmark produktionen samt til ortofoto ➤ Udarbejde vejledningsmateriale til brug ved gennemgang af fejllister til GeoDanmark data ➤ Arbejde med implementering af skikkelsesdata
<p>Administrativt Ajourføringsforum</p>	<p>Administrativt Ajourføringsforum vil i 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Udarbejde vejledning for ajourføring af veje med særlig vægt på sammenhængen mellem Vejreferencen og vejadministrationen ➤ Finde indikatorer, som kan bruges til at måle den administrative ajourføringsaktivitet gennem brug af Power BI værktøjet ➤ Undersøge om der kan være yderligere behov for udarbejdelse af automatiske lister til kvalitetskontrol for alle kommuner

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deltage i VURDST Beliggenhedsgruppen for at bidrage til udvikling af Geokoderen og dens anvendelse ➤ Deltage i arbejdet med at udvikle, udarbejde og udgive ny datamodel og Specifikation version 7.0 i samarbejde med de øvrige fora (behovsafdækning, kravspecificering, beskrivelse og implementering) <p>Forummet vil desuden følge op på bestyrelsens beslutning om:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kommunikation om administrativ ajourføring målrettet de kommunale chefer ➤ Undersøge muligheder for integration mellem BOM og GeoDK ➤ Etablere et undervisningsforløb om Geokoderen og GeoDK ➤ Tilbud om procesbistand til kommunerne ➤ Synliggøre GeoDanmark i Beliggenhedsgruppen ➤ Afklare behov og gevinster ved arbejdet med deltadata
Systemforum	<p>Systemforum vil i 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Udgive 3 releases på GeoDK systemet ➤ Udvikle, udarbejde og udgive ny datamodel og Specifikation version 7.0 i samarbejde med de øvrige fora (behovsafdækning, kravspecificering, beskrivelse og implementering)
GeoFA-gruppen	<p>GeoFA-gruppen vil i 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Have et særligt fokus på datakvalitet og derfor arbejde med tiltag, der kan sikre en god datakvalitet: Datavask, automatiserede lister til kvalitetskontrol, projektspecifikke datakvalitetsstandarder og kommunikation om datakvalitet gennem data-deklarationer og metadata ➤ Udvikle GeoFA-specifikationen med fokus på målrettet læsevenlighed for dataproducenter samt kvalitetssikring af datamodel og –indhold ➤ Fortsætte arbejdet indsatserne som at åbne nye temaer, fortsat konsolidering af system og brugervenlighed, kommunikation og undervisning samt endeligt sikre et godt samarbejde med alle de store koncepter/projekter, der anvender GeoFA-data